

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

F. Arnaldi Montanerij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

ce penitente, & errores publicè abiurante. Hæreses autem & errores, ac falsitates, & temeritates in genere istæ sunt:

Primus error & falsitas, quòd præfigebat certum tempus aduentus Antichristi, in quo per totum mundum sui discipuli apparerent, scilicet in die Pentecostes de anno Domini MCCCCLX.

Secundus error & falsitas: quòd tempore Antichristi cessaret sacrificium in Ecclesia, & alia ecclesiastica sacramenta.

Tertius error & hæresis est: quòd Christiani habètes vltim liberi arbitrij, qui peruenerentur per Antichristum, sic starent immobiliter in erroribus Antichristi quòd nūquã conuerteretur, nec cõuerti possent ad fidem Christi: quia chara cter, quem Antichristus eis faceret in fronte, vel in manu, haberet tantam efficaciam in animab. eorum, quòd in illis erroribus faceret eos immobiler perpetuo permanere: & cõsequenter, qd omnes tales Christiani certitudinaliter damnarentur, & in igne de cælo misso etiam corporali ter morerentur.

Quartus error, & falsitas: quòd pueri paruuli Christianorũ, & etiam Iudæi, Sarraceni, & infideles ceteri tam paruuli, quàm adulti per Antichristum peruersi, post mortem Antichristi omnes conuerterentur ad fidem Christi, sed nõ aliquis adultus de Christianis peruersis: & finaliter tota Ecclesia Dei esset de conuersis Iudæorum, Sarracenorum, et infidelium ceterorum. Quam plura alia erronea, falsa, et temeraria, & fatua posuit, quæ relatione digna non existunt.

Frater Arnaldus Montanerijs hereticus, & eius errores.

12 Item tempore dominorum Innocentij vi. et Urbani v. et Gregorij xi fuit quidam de ordine Fratrum Minorum in partibus antedictis, vide licet in Villa Podij Ceritani, & diocesis Vrgelen. vocatus, Frater Arnaldus Montanerijs, qui publicè prædicabat, & defendebat infra scriptas hæreses, & errores: Et quia dictus Frater Arnaldus prædictas hæreses noluit abiurare, licet finxit se velle facere, sed fugit: & citatus respõsurus super illis, non comparuit, & stetit in tali pertinacia per annos xix. tandem prædictus Frater Nicolaus EymERICI Inquisitor (consultato primitus domino Papa Urbano v. & demũ Gregorio xi.) & dominus prædictus Berengarius Darili, & tunc Episcopus Vrgelen. dictum fratrem Arnaldum pertinacem hereticum in Sede Vrgelli publicè declararunt, & eius hæreses, & errores publicè condemnarunt. Hæreses autem & errores huius heretici isti erant.

Prima hæresis est: quòd dominus Iesus Christus, & eius Apostoli nihil habuerunt in proprio nec in communi.

Secunda hæresis est: quòd nullus potest damnari, qui deferat habitum beati Francisci.

Tertia hæresis siue error est: quòd beatus Franciscus semel in anno descendit ad purgatoriũ, & extrahit inde animas illorum, qui in hac vita

fuerunt de ordine suo seu ordinibus per eundem institutis, & ducit ad paradysum.

Quartus error: quòd ordo beati Francisci in perpetuum duraret.

COMMENT. XXXVI.

VM dicit hic EymERICUS se agere de hæresibus damnatis per Inquisitores Aragonie sine expresso Papa mandato, non intelligas Inquisitores propria auctoritate posse definire dubia circa fidem. Id enim Romani Pontificis munus est, c. quotiens: 24. q. 1. c. maiores, de baptis. & eius effectu, sed hoc uult, Aragonie Inquisitores sine expresso Papa mandato declarasse hæreses iam damnatas, & iussisse ut iuxta sanctiones Canonicas earum puniretur auctoritas. de quo dixi supra in hac 2. parte super c. ad abolendam, vers. vel singuli Episcopi.

Quid sit Inquisitores dũ nare hæreses.

a Quidam magnus medicus, vocatus magister Arnaldus de Villanoua. Hic emerfit circa annos Domini MCCCX. libellos, quos edidit hereticos numerat EymERICUS paulo post. q. 28. huius 2. partis: hic cum nollet se intra medicina terminos continere, dum temere uult etiam Theologiam profiteri, misere labitur. Alchimiam etiam profitebatur, in qua tantum se profecisse iactabat, ut laminas aureas ea arte confectas, diceret omnibus se daturum explorãdas, ut scribit Cassianus in Catalogo glorie mundi, p. 1. c. 40. Ceterum ea omnia arte de monum, cum quib. familiaritatem habuisse dicitur, constare creduntur: nam hoc est huic hominum generi valde familiare, ut ex Chymica professione ad demonum inuocationem & pãctiones accedant, ut docuit EymERICUS 3. parte tit. de signis, quibus Necromantici heretici cognoscuntur nu. 115. sed hoc eam distinctione recipit, quam ibi attulsi, scilicet p. 3. uers. sic. Alchimista, ut in pluribus.

Arnaldus de Villanoua hereticus.

Alchymistarum incommodum.

De hoc Arnaldo de Villanoua eadẽ qua hic scribit EymERICUS, recessent Bernardus Lutzeburgus in Catalogo hereticorum lib. 2. uerbo Arnaldus de Villanoua. & Gabriel Prateolus lib. 1. c. 69. de uitis & sectis hereticorum.

b Quidam vocatus Petrus Olerij. Emerfit hic Petrus Olerij ad annos Domini MCCCXX. sequebatur cum Bonanato de quo mox dicemus, hæreses Begardorum, de quib. copiose agit EymERICUS paulo post. q. 15. huius 2. partis, cum de hoc heretico disserit. Bernardus Lutzeburgus in Catalogo hereticorum, lib. 3. uerbo Petrus Olerij, penitus consentit cum EymERICO in hoc loco.

c Quidam vocatus Durandus de Baldach. Idẽ scribit Bernardus Lutzeburgus in Catalogo hereticorum lib. 2. uerbo Durandus de Baldach. Emerfit autem eiusdem Domini Ioannis XXII. tempore idest circa annos Domini MCCCXXIII.

Cauendus est ergo Prateolus qui li. 4. de sectis hereticorum, c. 18. cum de hoc disserit, mire labitur, dicens, hunc uixisse temporibus Henrici V. Imperatoris, & Paschalis II. Romani Pontificis, circa annum Domini MCXVII.

fam in cõdice Bononiens. & in altero Cardinalis de Gambara, pro Durando, legitur, Dacandus.

d Item tempore Domini Benedicti XII. insurre-

surrexerunt in eisdem partibus in Villafraica de Penedes quam plures Begardi, quorum erat primicerius, & c. frater Bonanatus.] in codice Barcinonensi impresso scriptum est hunc Bonanatum tempore Benedicti XI. insurrexisse. quod non est verisimile, cum Bonanatus post Petrum Olerium potissimum congregationi Begardorum, qua in Villafraica de Penedes orta est, praesuerit, & Petrus Olerius vna cum Bonanato tempore Joannis XXII. exierit. qui post Benedictum XI. Pontificatum gessit, Clemente V. interposito: quare verius, & certius habet codex Bononiensis, Bonanatum videlicet tempore Benedicti XII. insurrexisse, qui post Joannem XXII. regnavit ad annos Domini MCCCXXIV.

De hoc Bonanato nemo plura quam hic Eymericus, quem omnino sequuntur Bernardus Lutzeburgus in catalogo hereticorum, lib. 2. ver. Bonanatus. & Prateolus, lib. 2. c. 30. de sectis hereticorum.

Id vero oppidum quod hic dicitur Villafraica de Penedes situm est inter Barcinon. & Tarraco. in recto itinere, quo itur a civitate Tarracon. ad Barcinon. vulgo hodie vocatur. Villafraica de Panades.

Traditus curie seculari si dicat se nolle poenitere an recipiendus.

Postquam traditus fuerat ut impenitens seculari curie, & iam ex vno latere allatus, se finxerat poenitere.] Olim ita quandoque fieri solitum erat; sed hodie recipiendus non esset ad misericordiam, qui semel esset curiae seculari traditus, etiam si promitteret conversionem: quoniam huiusmodi conversiones non praesumuntur fieri de corde non ficto per dolorem peccatorum, sed per metum praesentis, & urentis ignis: & experientia sepe docuit hos homines ita receptos detiores fieri. Et quamquam postquam traditi semel sunt curiae seculari summo iure, si dicant velle converti, dummodo sint relapsi, recipi possunt, quia nullo iure id prohibetur, nihilominus tamen tutius est, & securius ut nullo modo audiantur, imo in Hispania, novissima quadam Madriliana instructione anno Domini MDLXI. c. 44. salubriter cautum est, ut raro recipiantur etiam illi, qui ante sententiae prolationem in tabulato convertuntur. & tamen si ibi de negatiuis sit sermo, idem in impenitentibus locum habere debebat, qui errores, & confessos, & probatos noluerunt detestari: & haec plana sententia valde mihi aqua semper visa est, cum ante quam producantur illi qui tradendi sunt curiae seculari, omnis sit adhibita diligentia, ut convertantur, iuxta consilium Calderini, de haeret. c. 2. Palacium R. ybi in allegatione de haeresi, s. 4. et Sima tam de catho. instit. 48. nu. 32. & saucius valde prudenter Concilium Biturrensis, c. 17. ut dixi supra in hac 2. parte super concilio Tarracoen. s. Heretici persecrantes. & quod hic tradit Eymericus, iterum repetit 3. p. in 10. & 12. modo processum fidei terminandi, in fine; ubi sentit huiusmodi homines de benignitate posse recipi: id tamen nullo iure esse cautum, & valde periculosum esse huiusmodi homines recipere. Mea haec est sententia, tales nullo modo esse recipiendos: Et pro hac sententia faciunt tradita per Zanchinum tract. de haeret. c. 16. nu. 4.

Quidam vocatus frater Iacobus Iusti, Idem Lutzeburgus in catalogo hereticorum, lib. 2. verbo, Iacobus Iusti, & Prateolus, lib. 9. c. 4. de sectis hereticorum, vixit autem hic Iustus in usque circa

Domini MCCCXLIII. quidquid dicat Prateolus: nam Pontificatus Domini Clementis V. in hac regione incidit.

Videlicet in monte Albo.] Voces vulgares sepe laimitate donat, ac si vnde par. t. quadoque difficultatem. hic locus celebris est in principatu Catalonia vulgo dictus Montblanch.

Cuius auctor fuit frater Berengarius de Montefalcone.] Bononiensis, et codex Cardinalis de Gamba. Benegrus, Sabellanus, Benigerius, sed melius, Berengarius, Prateolus, lib. 2. de sectis hereticorum, c. 37. hunc vocat, Bugaunum; sed parum refert. hic emerit circa annos Domini. MCCCII.

Quod vero hic dicit de monasterio Populeti: id hodie in provincia Catalonia longe est ditissimum, dictum vulgo Poblet: cuius frequens est mentio in re canonico sub nomine Populeti.

Quidam vocatus Nicolaus, de Calabria oriundus.] Hic emerit circa annos Domini MCCCII. homo stultissimus, de quo nemo plura quam hic Eymericus, quem sequitur Bernardus. Lutzeburgus in catalogo hereticorum, libro 2. verbo, Nicolaus de Calabria.

Quidam vocatus Bart. Iomaus Ianouesius.] In Bononiensi, & Sabellano, Ianuensis, in codice Cardinalis de Gamba, Ianouelli, & male, nolimus recedere a Barcinonensi in impresso. Emerit autem hic nebulo circa annos Domini MCCCXIII. de hoc eadem qua hic ab Eymericus, tradit Prateolus, lib. 2. c. 11. de sectis hereticorum.

Vocatus frater Arnaldus Montanarij.] Bononiensis, codex Cardinalis de Gamba, Montanarij, & Sabellanus, Montanarij, sed nolimus recedere a Barcinonensi in impresso, hic emerit ad annos Domini MCCCII. is ortus est, ut ait Eymericus in villa Podij Ceretani, quod oppidum hodie Catalani vocant, & iuxta Cerdan, novae in ea provinciae.

QUESTIO XI.

De haeresibus Pseudo apostolorum in Lombardia.

S Y M M A R I U M.

- 1 Geraldus Segarelli, & Dulcinus haeresiarum.
- 2 Habitus, & mores eorum.
- 3 Errores viginti Pseudo apostolorum.
- 4 Litterae Honorij IIII. condemnatoriae huiusmodi sectae.

Decima a quaestio est: Haereses & errores Pseudo apostolorum, qui insurrexerunt in partibus Lombardia, ibique sunt per prelatos, & Inquisitores condemnatae, qui sunt?

Ad hanc respondemus, quod temporibus do minorum Honorij IIII. Bonifacij VIII. Nicolai IIII. & Clementis V. in partibus Lombardia, videlicet in episcopatu Parmensi, & Novariensi, ac in partibus circumvicinis insurrexerunt duo